

DATO: 23.06.2017

Sagsnr.2016-2169 + 2016-2945

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [klager] klaget over advokat [A] og [advokatvirksomhed A], [bynavn].

Klagens tema:

[Klager] har klaget over, at advokat [A] fra [advokatvirksomhed A] har tilsidesat god advokatskik

1. ved at have udfærdiget et mangelfuldt hørings svar af 25. september 2016 til Sundheds- styrelsen,
2. ved at være udeblevet fra et formøde den oktober 2016 og være kommet for sent til mødet med Sundhedsstyrelsen samme dag,
3. ved ikke at have overholdt den indgåede honoraraftale,
4. ved trods flere anmodninger ikke at have fremvist dokumentation for tidsforbruget,
5. ved at have oplyst et større tidsforbrug, end det udførte arbejde,
6. ved i faktura 45280 og faktura 45318 at have anført arbejde, som var oppustet, og arbejde, som ikke var udført.

[Klager] har endvidere klaget over [advokatvirksomhed A]s og advokat [A]s salær [EKSTRAHERET].

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 15. juli 2016.

Sagsfremstilling:

[Klager] er tandlæge med klinik i [bynavn].

Den 19. februar 2015 skrev Sundhedsstyrelsen til [politiet] og bad politiet om at foretage efterforskning af, om der forelå strafbart forhold i forbindelse med, at man havde konstateret, at [klager] havde udskrevet store mængder kodein til sig selv og også havde fået ordineret kodein under benyttelse af en kollegas autorisations-ID. Yderligere var to andre kollegers autorisations-ID benyttet ved ordinerings af kodein til [klager].

Den 14. april 2015 skrev Sundhedsstyrelsen til [klager] og indkaldte ham til samtale vedrørende mistanke om kodeinmisbrug.

Mødet fandt sted den 5. maj 2015 i Sundhedsstyrelsen og mundede ud i navnlig, at [klager] skulle medvirke til kontrol for misbrug i mindst 1 år. Sundhedsstyrelsen ville desuden undersøge [klager]s faglige virke i form af besøg på hans klinik og indhentelse af journaler.

Den 11. juni 2015 foretog Sundhedsstyrelsen uvarslet besøg på [klager]s klinik, hvor man udvalgte og medtog 8 patientjournaler. Man vurderede, at klinikken generelt ikke levede op til gældende infektionshygiejniske retningslinjer for tandklinikker.

Som følge af Sundhedsstyrelsens indledende indtryk af journalerne, sendte styrelsen den

23. juni 2015 journalerne til ekstern tandlægekonsulent [X] til vurdering af, om [klager] havde ført journal efter gældende regler, herunder om der forekom fejl og mangler, og om det diagnostiske og terapeutiske niveau havde været for lavt.

Den 21. juli 2015 meddelte [politiet], at man opgav sigtelsen mod [klager] for strafbart forhold i forbindelse med hans rekvision af kodein til sig selv, idet man ikke forventede, at en domstol ville finde ham skyldig. Af brevet fremgår, at [klager] havde været afhørt af politiet.

Samme dag (og en senere) sendte Sundhedsstyrelsen "persondatabreve" til de patienter, hvis journaler, man havde medtaget, og orienterede om, at journalerne nu var hos styrelsen. Man skrev, at man undersøgte [klager]s behandling af sine patienter, herunder adressaten. Man var klar over, at vedkommende ikke selv havde klaget. Hvis Sundhedsstyrelsen vurderede, at der var behov for, at sagen blev sendt videre til Disciplinærnævnet, ville patienten blive underrettet.

Ligeledes den 21. juli 2015 skrev tandlægekonsulent [X] en 14 siders erklæring til Sundhedsstyrelsen om [klager]s journalføring. I erklæringen står til sidst, efter nogle indledende bemærkninger og en gennemgang af de enkelte patientjournaler:

"[...]"

Afsluttende bemærkninger:

Journalføringen er i meget høj grad alt for upræcis og mangelfuld, hvorfor den ikke opfylder kravene i journalføringsbekendtgørelserne og Sundhedsloven.

Der anvendes i udpræget grad journalmakroer (fraser, autotekster), som mange steder ikke bliver tilpasset den enkelte patients aktuelle forhold. Flere steder ses decideret "selvmodsigende" notater, fordi "autoteksterne" ikke tilpasses de faktiske forhold. Det er helt uacceptabelt, og kan give anledning mistolkning af journalens notater, hvilket kan kompromittere patientsikkerheden.

Der mangler de fleste steder journalført medicinsk anamnese i journal-kontinuationerne.

Det er ikke acceptabelt, at der flere steder ikke er blevet journalført, hvad der blev fundet ved undersøgelser og kontrolundersøgelser. – Hvis en undersøgelse ikke resulterer i fund af patologi eller sygdomstegn, skal diagnosen "i.a." anføres i journalen.

Det er yderst sjældent, at der er blevet journalført et med patienten aftalt indkaldeinterval på et fagligt grundlag. Dette er i strid med Sundhedsstyrelsens

retningslinjer og Tandlægeoverenskomsten.

Røntgenlogistikken er flere steder utilfredsstillende, idet der forekommer røntgenbilleder, som ikke er blevet journalført eller ikke medfølger i journalmaterialet.

Der mangler næsten generelt journalført indikation, røntgenbeskrivelser og diagnoser for de udførte røntgenoptagelser.

Den journalførte patientinformation er i udpræget grad mangelfuld og ikke tilfredsstillende, - i mange tilfælde slet ikke foretaget.

Patientinformationen skal være med til at skabe grundlag for, at patienten kan tage kvalificeret stilling til eventuel behandling eller undladelse af behandling. Derfor mangler der et konkret og fuldgyldigt journalført informeret patient- samtykke til behandling eller til undladelse af behandling i næsten alle journaler.

Ovenstående forhold kan bevirke, at journalerne ikke opfylder deres funktion, hvilket kan udgøre en risiko for patientsikkerheden.

Det diagnostiske og terapeutiske niveau er vanskeligt at vurdere ud fra det foreliggende materiale, - men der er ingen tvivl om, at der ses manglende kvalitet i forbindelse med diagnostik, journalføring og behandling af marginal parodontitis.

[...]

[Klager] har på flere områder ikke levet op til Journalføringsbekendtgørelsernes og Sundhedslovens krav i forbindelse med sit virke.

Ligeledes har [klager] udvist forsømmelighed i henseende til at journalføre et fuldgyldigt informeret patientsamtykke til behandling.

Hvad angår det faglige niveau i relation til undersøgelse og behandling af marginal parodontitis har [klager] ikke levet op til de krav, der er god praksis.

[Klager] har i adskillige situationer anvendt røntgendiagnostik, som efterstående ikke kan verificeres p.g.a. en særdeles ukvalificeret teknisk håndtering af de analoge røntgenbilleder.

Set i relation til Autorisationslovens § 17 har [klager] derfor på de nævnte områder ikke udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, som det kræves af en autoriseret tandlæge.

Overtrædelserne af Autorisationslovens § 17 må betegnes som meget alvorlige.”

Sundhedsstyrelsen foranledigede, at [klager] blev undersøgt af overlæge, speciallæge i psykiatri, [Z], der i en erklæring af 20. august 2016 konkluderede, at [klager] næppe kunne antages at have "et fuldgældigt afhængighedssyndrom", og anbefalede, at han fortsatte den nuværende kontrol og modtog et samtaleforløb. Endvidere burde hans ordinationsmønster for udskrivelse af morfika både til patienter og til eget brug følges. Ved recidiv anbefaledes det, at [klager] afgav ordinationsretten til morfika.

I et brev af 25. august 2015 til [klager] hørte Sundhedsstyrelsen ham i anledning af, at man overvejede udstede et fagligt påbud om journalføring i henhold til gældende lovgivning samt tilfredsstillende gennemførsel af et journal-forløbs kursus samt et kursus i parodontitis behandling. Endvidere overvejede man at sætte [klager]s faglige virke under skærpet tilsyn. Der var svarfrist til den 8. september 2015. Begrundelsen for de påtænkte foranstaltninger var i det væsentlige de ovenfor anførte punkter i tandlægekonsulent [X]s erklæring. Styrelsen fandt det påtrængende nødvendigt, at det sikredes, at [klager] fremover tilrettelagde sin patientbehandling således, at patientsikkerheden ikke blev bragt i fare. Eventuelle tilsynssanktioner (som de påtænkte) ville blive offentliggjort.

[Klager] søgte bistand hos [advokatvirksomhed A] og kom i forbindelse med advokat [A]. I en e-mail den 3. september 2015 til denne skrev [klager]:

"[...]"

Mit mål er ikke retfærdighed eller retssager, men hurtigst muligt fred uden at Sundhedsstyrelsen ødelægger noget for mig.

De har til dato været meget grove. [...]"

Advokat [A] svarede samme dag:

"[...]"

Det bekræftes, at vi påtager os at rådgive og repræsentere dig vedr. Sundhedsstyrelsens henvendelse af 25. f.m., som vi har gennemgået, samt i spørgsmålet om

fremme af ny narkotest, m.v.

Vores standard vilkår ved ordrebekræftelse vedhæftes.

Som drøftet imødeses venligst depot (på 20.000 kr.) på vor konto [...]

Vi vil i morgen meddele Sundhedsstyrelsen, at vi repræsenterer dig, indgive anmodning om aktindsigt til styrelsen samt bede dem fastsætte en ny frist, der tager behørigt hensyn til, at vi skal have mulighed for at gennemgå de således modtagne akter og drøfte dem med dig, forinden svar indgives.

[...]"

I de vedhæftede standardvilkår stod:

"[...]

I tilfælde af, at der er angivet en beløbsgrænse, er denne ikke bindende, hvis klienten under forløbet inddrager nye områder eller anmoder om anden rådgivning, eller sagen i øvrigt viser sig væsentlig mere arbejdskrævende end først antaget. Såfremt der skulle vise sig noget ekstraordinært, vil der blive rettet henvendelse til klienten. På et hvilket som helst tidspunkt i sagsforløbet kan klienten anmode om, at vi udtræder af sagen.

Vort salær for arbejdet med sagen afhænger i øvrigt efter gældende regler af en række forskellige forhold, herunder arbejdets omfang, sagens betydning for klienten, sagsgenstandens størrelse, den medgåede tid, omfanget af den indsats, der ydes fra modpartens side, og det opnåede resultat.

Salæret beregnes bagud, som hovedregel månedsvist eller kvartalsvist med udgangspunkt i medgået tidsforbrug og på baggrund af nedenstående timetakst:

Advokat (H) [B]	kr. 2.700,- + moms, 25%, kr. 3.375,-
Advokat (L)	kr. 2.500,- + moms, 25%, kr. 3.125,-
Advokat	kr. 2.100,- + moms, 25%, kr. 2.625,- [...]

I tilfælde af forceret eller specialiseret arbejde forbeholdes et tillæg på 10-25%. [...]

Advokat [A] skrev den 4. september 2015 til Sundhedsstyrelsen og bad om fuld aktindsigt i [klager]s sag. Endvidere anmodede advokat [A] om, at der blev fastsat

en ny frist for svar på ikke under 4 uger i den omfattende og komplicerede sag.

Den 10. september 2015 underrettede [klager] advokat [A] om, at han havde haft besøg af en af de patienter, hvis journal var blevet udtaget af Sundhedsstyrelsen. Styrelsen havde kontaktet vedkommende og spurgt, om hun var tilfreds/utilfreds med behandlingen. [Klager] anførte, at styrelsens henvendelser kunne ødelægge hans klinik. Senere refererede [klager] en tilsvarende samtale med en anden af de berørte patienter.

Sundhedsstyrelsen meddelte aktindsigt den 11. september 2015 og skrev samme dag, at man kun ville forlænge høringsfristen til den 21. september 2015.

Den 15. september 2015 skrev advokat [A] i en e-mail til [klager], at det som følge af sagens omfang og Sundhedsstyrelsens fremskyndelse af høringsfristen var nødvendigt at forcere sagens behandling betydeligt. Man bad derfor om et supplerende depot på 15.000 kr. snarest. Advokat [A] foreslog et møde.

Den 16. september 2015 sendte [advokatvirksomhed A] faktura 45260 til [klager] med et salær på 12.000 kr. ekskl. moms. Det var "à conto for hidtidigt (p.t. i det helt væsentlige: forceret) arbejde med sagen siden 3. september 2015".

Den 17. september 2015 holdt advokat [A] og [klager] møde fra kl. 16 til 24, hvor de detaljeret gennemgik tandlægekonsulent [X]s erklæring til Sundhedsstyrelsen, herunder samtlige punkter vedrørende de enkelte journaler. Det aftaltes, at advokat [A] skulle fremsende et foreløbigt udkast til svarskrivelse, og at de den 21. september 2015 skulle sende en motiveret begæring om yderligere udsættelse af høringsfristen til den 25. september 2015.

Advokat [A] sendte [klager] et notat på 26 sider fra mødet. Der manglede [klager]s bemærkninger til to patienter, som advokat [A] bad om.

[Klager] sendte den 19. september 2015 de manglende bemærkninger til advokat

[A].

Ved to e-mails den 20. september 2015 til advokat [A] sendte [klager] dels sine bemærkninger til den indledende generelle kritik i tandlægekonsulent [X]s erklæring (som i det væsentlige er sammenfaldende med hans ovenfor refererede afsluttende bemærkninger) og dels en "brain-storm" vedrørende taktikken i sagen. Angående det første konkluderede [klager]:

"[...]

[X]s kritik er for en del af kritikpunkterne ikke længere aktuel, da ændringer i systemerne har imødekommet punkterne. Vedrørende andre punkter havde [Klager] allerede konstateret og løst problemet (inden Sundhedsstyrelsens henvendelse). Endelig er der kritik, som kan tilskrives fejl begået af [X]."

I en e-mail den 21. september 2015 til [klager] erindrede advokat [A] om betaling af det supplerende depot på 15.000 kr., men tilføjede, at advokatfirmaet som følge af sagens

videre udvikling, herunder mødet den 17. september 2015, bad ham i stedet betale et supplerende depot på 25.000 kr.

[Klager] betalte beløbet.

I et brev den 21. september 2015 til Sundhedsstyrelsen bad advokat [A] om forlængelse af høringsfristen til den 25. september 2015, da den meddelte frist havde været så kort, at det ikke havde været muligt at færdiggøre en besvarelse om det omfangsrige materiale. Om sagen anførte advokat [A], at en gennemgang havde vist, at der ikke havde været nogen risiko for patientsikkerheden. Der var ikke sket nogen fejlbehandling, heller ikke for marginal parodontitis. Der var ikke grundlag for at meddele de varslede påbud og/eller skærpede tilsyn.

Ligeledes den 21. september 2015 sendte [klager] advokat [A] sine kommentarer til tandlægekonsulent [X]s afsluttende bemærkninger, som han ikke var enig i.

Overordnet anførte [klager], at [X]s gennemgang var behæftet med en række fejl, mangler og misforståelser.

Den 23. september 2015 sendte advokat [A] foreløbigt udkast til et omfattende høringssvar til [klager], som samme dag kom med sine kommentarer.

Natten til den 24. september 2015 sendte advokat [A] et revideret udkast til høringssvar til [klager].

[Klager] kom med enkelte kommentarer. Samme dags aften havde de en telefonisk drøftelse vedrørende "de sidste punkter".

Ligeledes den 24. september 2015 sendte [advokatvirksomhed A] faktura 45263 med et salær på 24.000 kr. ekskl. moms til [klager]. Fakturaen var "Vort salær à conto for hidtidigt (i det væsentlige: forceret) arbejde med sagen siden den 16. september 2015".

Den 25. september 2015 sendte advokat [A] høringssvaret på 53 sider til Sundhedsstyrelsen. I de "foreløbigt afsluttende bemærkninger" står:

"[...]

Det er [klager] – og undertegnedes – opfattelse, at der ikke er forekommet og heller ikke vil forekomme fare for patientsikkerheden som følge af hans virke.

Mange af de punkter, som konsulent [X] har koncentreret sig om, er ikke længere aktuelle, fordi pågældende procedure/it-system ([systemnavn]) er forbedret og/eller røntgenbilledproduktet er udskiftet, o.s.v. (Dette er sket, inden Sundhedsstyrelsens første henvendelse til [klager].) Endvidere viser [X]s besvarelse, at han lider af vildfarelser om de gældende regler og fremgangsmåder på flere punkter.

[Klager] gør gældende, at der ikke ved det overfor ham af Sundhedsstyrelsen fremførte er godtgjort en adfærd af en sådan karakter, at der er sket overtrædelse

fra hans side af autorisationslovens § 17 om samvittighedsfuldhed og omhu i tandlægegerningen.

Eftersom de journalføringsfejl, Sundhedsstyrelsen rent faktisk måtte kunne konstatere, ikke ifølge deres karakter, sammenhængen i journalen og det af [klager] oplyste om klinikkens brug af journaloplysningerne, viser nogen fare for patientsikkerheden, er det vor opfattelse, at selv konstateringen heraf vil være tilstrækkelig.

[Klager] har på intet tidspunkt demonstreret nogen modvilje overfor at efterkomme Sundhedsstyrelsens anmodninger om fremsendelse af oplysninger, deltagelse i møde, etc., hvilket styrelsen også selv har lagt vægt på i sit notat for mødet i styrelsen den 5. maj 2015. Det samme har speciallæge i psykiatri, [Z], i sin erklæring fra august.

Det er undertegnedes opfattelse, at det i den konkrete sag ville være i strid med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, fordi det klart vil være tilstrækkeligt at meddele [klager], hvorledes den eventuelt måtte mene, at han fremover skal journalisere anderledes, end han gør den dag i dag. Der foreligger som nævnt ingen fare for patientsikkerheden, hverken ved [klager]s upåklagelige behandling eller ved hans journalføring.

Da der netop ikke er fare for patientsikkerheden, og [klager] absolut ønsker at efterkomme og samarbejde med Sundhedsstyrelsen, er det vor opfattelse, at der ikke er grundlag for at placere hans virke – der i de sidste 5 år alene har resulteret i én klage, som han blev frifundet for – under skærpet tilsyn. Det ville hverken være nødvendigt, berettiget eller rimeligt i dette tilfælde.

Min klient ønsker samtidig at meddele Sundhedsstyrelsen, at han hermed erklærer sig indforstået med at deltage i et kursus om journalføring uden betingelser og på forhånd, hvis styrelsen finder det relevant og nødvendigt. Dette kan i givet fald blot meddeles [klager]. Det vil til opfyldelse af et sådant evt. skønnet behov fra Sundhedsstyrelsens side være ufornuddent at udstede et påbud overfor ham.

[...]"

Sundhedsstyrelsen indkaldte [klager] til et møde den 21. oktober 2015 kl. 10.

Den 1. oktober 2015 skrev Sundhedsstyrelsen til [klager], at man havde modtaget overlæge [Z]s erklæring, hvis anbefalinger, man kunne tilslutte sig. Såfremt [klager] overholdt den aftale, der var indgået på mødet i styrelsen den 5. maj 2015, ville

man ikke skride til autorisationsfratagelse.

I en e-mail den 6. oktober 2015 til [klager] skrev advokat [A], at de vurderede det som et overvejende positivt tegn, at Sundhedsstyrelsen ville afholde et møde, inden man traf afgørelse. Det var deres fornemmelse, at hvis styrelsen oplevede, at der var en helbredsfagligt fornuftig, imødekommende (ikke at forveksle med "tilstående") og konstruktiv dialog, ville man ikke gribe til skærpet tilsyn og muligvis endda heller ikke til påbud. Advokaten foreslog et forberedende møde på kontoret få dage inden mødet i Sundhedsstyrelsen, eventuelt den 16. oktober.

I et mailbrev den 15. oktober 2015 til [klager] bekræftede advokat [A], at der var aftalt møde til den følgende dag kl. 16,15.

Samme dag sendte [advokatvirksomhed A] faktura 45280 til [klager] med et salær på

72.000 kr. ekskl. moms, hvoraf 36.000 kr. ekskl. moms var debiteret a conto, således at der resterede 36.000 kr. ekskl. moms. Salæret vedrørte arbejde med sagen i september måned 2015, faktureret efter medgået tid, i det væsentlige forceret. Fakturaen indeholdt en detaljeret gennemgang af de foretagne sagsskridt.

I en e-mail den 16. oktober 2015 til advokat [A] bad [klager] om timeregnskab vedrørende fakturaen.

Advokat [A] svarede samme dag:

"[...]"

Det kan oplyses, at der har været følgende tidsforbrug i september måned:

30 timers forceret arbejde, à kr. 2.400 kr. pr. time ekskl. moms = 72.000 kr. ekskl. moms. 2 timer og 20 minutters ikke-forceret arbejde, à 2.100 kr. pr. time ekskl. moms = 4.900 kr. ekskl. moms.

Som det fremgår, har vi haft et lidt højere timeforbrug, end der er udfaktureret.

Som du ved, skulle arbejdet udføres hastende og uopsætteligt p.g.a. Sundhedsstyrelsens korte frister, sammenholdt med sagens karakter.

Vi vil fremover anføre tidsforbruget på selve fakturaen, så de kan se dette med det samme.

[...]"

I en e-mail den 19. oktober 2015 til [klager] takkede advokat [A] for et godt møde den 16. oktober. Han bekræftede, at de ville mødes på Sundhedsstyrelsens adresse den 21. oktober kl. 9,55.

Den 21. oktober 2015 afholdtes møde i Sundhedsstyrelsen med deltagelse af [klager] og advokat [A] og fra styrelsen overtandlæge [Y], tandlægekonsulent [X] og yderligere to tandlæger og en specialkonsulent. I referatet fra mødet står:

"[...]

[Y] orienterede kort om sagsforløbet, herunder mødet i styrelsen den 5. maj 2015 og det uvarslede besøg på [klager]'s klinik den 11. juni 2015, hvor styrelsen fandt flere forhold, som kunne udgøre en patientsikkerhedsmæssig risiko: Sporeprøver og Konstanskontrol blev ikke udført. Der var flere materialer med overskredet udløbsdato, f.eks. adrenalin. Generelt levede klinikken ikke op til gældende NIR for hygiejne på tandklinikker.

Ved besøget tog styrelsen 8 journaler med. Receptionisten var behjælpelig med udvælgelsen, da [klager] ikke medvirkede, og lavede en liste over alle de patienter, som blev taget med, og styrelsen blev informeret om, at alt materiale var inkluderet.

Klinikkens receptionist noterede på hvilke patienter styrelsen medtog journalmateriale, som efterfølgende blev sendt til styrelsens sagkyndige, som konkluderede, at der var alvorlige fejl i journalføringen.

På forespørgsel oplyste [klager], at personalet var informeret om de nævnte problemer, og at der var rettet op på det. [Klager] mente, at de havde haft styr på Adrenalin, og oplyste at deres Epipen altid blev opbevaret uden for køleskabet.

[Y] oplyste, at der blev fundet adrenalin med udløbsdato august 2008, hvilket

kunne udgøre en fare for patientsikkerheden. Styrelsen oplyste, at den kunne have lukket klinikken, den dag de foretog besøget, jf. Sundhedslovens § 215 b.

Styrelsen gjorde, med henvisning til advokat [A]'s kommentar i høringssvaret opmærksom på, at [klager] ikke havde været indkaldt til afhøring i styrelsen den 5. maj 2015, men var indkaldt til en samtale som led i styrelsens tilsyn.

[...]

Styrelsen oplyste, at formålet med korrekt journalføring bl.a. er at sikre patienterne, således at journaloptegnelserne bl.a. oplyser patientens tilstand, den planlagte og udførte behandling, herunder hvilken information der er givet, og hvad patienten på denne baggrund har tilkendegivet. Høringssvaret fra advokat

[A] kunne give anledning til mistanke om, at man ikke havde forståelse for vigtigheden af at føre korrekt journal. Advokat [A] mente at der kunne være tale om fejl, såsom tastefejl, og så kunne der være tale om journalfejl. Endvidere mente han ikke, at der var sammenhæng mellem overtrædelse af formel regel og overtrædelse af lov.

[Klager] mente, at selve journalsystemet var certificeret. Sagkyndig oplyste, at der ikke er nogle af journalsystemerne, som er certificerede. Advokat [A] mente, at journalprogrammet havde mangler, men at det var korrekt, at det var [klager]'s ansvar.

[...]

Styrelsen citerede høringsbrevet: "det er styrelsens vurdering, at der er begrundet mistanke om, at [klager], ved sin mangelfulde journalføring af bl.a. medicinsk

anamnese, diagnostiske fund, patientinformation og patientens informerede samtykke, kan udgøre en risiko for patientsikkerheden", hvorefter advokat [A] blev spurgt om hvilke elementer i citatet, der ikke kan udgøre en fare for patientsikkerheden. Advokat [A] kommenterede citatet, at der "kan" udgøre en fare, og ikke at der "er" fare. [Klager] undrede sig over, hvilke diagnostiske fund, der var tale om, som var mangelfulde. Styrelsen fremhævede patient [B], hvor der var stillet forkert diagnose 3 gange.

Advokat [A] mente ikke, at man kunne sige, at der er tale om fare for patientsikkerheden, fordi en bekendtgørelse var overtrådt. Han mente, at det var relevant at se på typen af fejl, og herfra vurdere om det kunne være til fare for patienten. Advokat [A] mente ikke, at sagen var belyst nok af styrelsen, før man havde forholdt sig til det fulde materiale. Det blev aftalt, at det resterende

journalmateriale ville blive fremsendt, således at styrelsen kunne forholde sig til det fulde materiale.

[...]"

I en e-mail den 22. oktober 2015 til advokat [A] skrev [klager]:

"[...]

Som jeg har nævnt for dig, var målet at undgå skærpet tilsyn. Jeg syntes ikke mødet i går gik så godt, jeg syntes vi tabte og ikke fik dem grebet der, hvor de var svage feks spørgsmålet om mødet/forhøret [...]

Ligeledes står de svagt med deres brev af 1. Oktober hvor [Y] blev påvirket. Hvor de i et brev laver dobbelt så mange fejl, som de beskylder mig for.

[...]

Personerne til mødet lider af magtfuldkommenhed og behandler ikke sagerne ud fra et objektivt udgangspunkt. Jeg tror desværre, at kun hvis de kan se dem selv udstillet, ændre deres holdning.

[...]

Vi bliver nødt til at diskutere sagens økonomi, specielt set i lyset af, at vi tabte til mødet i går og du vurderede chancerne for at vinde til under 50%.

Vi har skrevet et høringssvar og deltaget i et møde hos SST. Til dato har det kostet ca 100000. Jeg betalte aconto i alt 45000 i løbet af september, som jeg troede nogenlunde dækkede forbruget og modtog 16.10.15 yderligere [r]egning på 45000. Jeg er blevet overrasket over regningens størrelse og tidsforbruget specielt set i lyset af aconto opkrævningerne og at det ikke på noget tidspunkt er antydnet at regningen ville blive 100% større. Og vi er reelt ikke kommet nærmere målet.

Jeg har ikke råd til at bruge 50.000 til med de udsigter, så vi må lige tale sammen. [...]"

Advokat [A] skrev til [klager], at de burde holde et møde om sagens videre gang.

I en e-mail den 29. oktober 2015 til [klager] skrev advokat [A]:

”[...]

Status er, at Sundhedsstyrelsen på mødet d. 21. ds. meddelte, at de ikke ville udstede påbud, og overtandlægen indikerede, at en anmodning om ophør med kontrol for misbrug sagtens kunne tænkes at blive taget til følge.

Hvis dette holder stik, står alene spørgsmålet om det skærpede tilsyn tilbage.

Som meddelt dig umiddelbart efter mødet hos Sundhedsstyrelsen, er det vor vurdering (på baggrund af styrelsens repræsentanters adfærd og tilkendegivelser på mødet), at sandsynligheden for, at skærpet tilsyn ikke bliver en realitet, er større end 10%, men under 50%. Der kan ikke siges noget eksakt herom, og bestræbelserne skal selvsagt koncentreres om at øge denne sandsynlighed så meget som muligt.

[...]

Vi forstår din mail af 22. ds. kl. 22:17 således, at du mener, at skærpet tilsyn bedst undgås ved, at Sundhedsstyrelsen oplever sig selv som ”udstillet”. Det er ikke vor vurdering, da det har væsentlig betydning, at Sundhedsstyrelsen føler sig betryggede i, at der ikke er nogen ”fare for patientsikkerheden” [...]

Det kan erfaringsmæssigt være kontraproduktivt, hvis sagsbehandlerne får oplevelsen af, at den der er under tilsyn anvender strategien ”et godt angreb er det bedste forsvar” til at stille myndigheden i et dårligt lys, når sagen sagligt set – desværre – drejer sig om dine forhold, uanset deres egne sagsbehandlingsfejl, hvor graverende de end måtte være [...]

Hvis din beslutning ikke desto mindre er, at der skal forsøges en yderligere aggressiv strategi, kan dette sagtens realiseres – blot du er klar over, at vi ikke tilråder en sådan fremgangsmåde.

[...]”

Advokat [A] foreslog et møde.

I en e-mail den 1. november 2015 til advokat [A] besværede [klager] sig på ny over

det fakturerede salær. Om sagen skrev han:

"[...]

Det skal i øvrigt bemærkes, at det var meget uheldigt, at du kom for sent til mødet den 21. oktober 2015, et møde som jeg ikke syntes gik tilfredsstillende, og det virkede ikke som om du havde en slagplan.

[...]

Sundhedsstyrelsen laver reglerne, kontrollerer om reglerne er overholdt, og dømmer ud fra reglerne. Sundhedsstyrelsen er den øverste myndighed. De har uindskrænket magt, inden for deres område. Sundhedsstyrelsen kan komme med en lang række urigtige påstande, men hvis de kan finde et kritisabelt punkt, kan de helt subjektivt vurdere, at de finder det alvorligt nok til fx skærpet tilsyn. I denne del af sagen er man henført til Sundhedsstyrelsen for godtbeholdende. Isoleret er der ingen grund til at Sundhedsstyrelsen ikke skal idømme mig skærpet tilsyn. Hellere dømme en for meget end en for lidt, det er det sikreste for dem, de skal ikke stå til regnskab for deres vurdering [...] Vi kan aldrig vinde her isoleret set.

Du skulle have fået Sundhedsstyrelsen til selv at udstille deres fejl, så de ville blive motiveret for at lukke sagen.

De står svagt med hensyn til anmeldelsen for dokumentfalsk, forhøret, persondata loven og påstået misbrug, alle områder hvor de har været på kant med/overtrådt lovgivningen.

Din opgave var at få Sundhedsstyrelsen til at udstille sig selv. [...] [...]"

Den 4. november 2015 sendte advokat [A] Sundhedsstyrelsens mødereferat til [klager]. Han afviste, at der var noget kritisabelt ved advokatfirmaets fakturering. Forholdene omkring faktureringen måtte imidlertid afklares, før der kunne udføres yderligere arbejde på sagen, herunder kommenteres på [klager]s bemærkninger i e-mail af 1. september 2015.

I en e-mail den 9. november 2015 til [klager] skrev advokat [A] med henvisning til en telefonsamtale samme dag, at advokatfirmaet fastholdt salæret for september måned, men pr. kulance ville tilbyde en reduktion på 50% i salæret for at udarbejde "høringsskrivelse nr. 2" til Sundhedsstyrelsen. De forventede, at arbejdet fra og med den 1. oktober 2015 frem til indgivelse af "høringsskrivelse nr. 2" ikke ville overstige 50.000 kr. ekskl. moms.

[Klager] henvendte sig ved en e-mail den 10. november 2015 direkte til advokat [B] om sagen.

Advokat [B] svarede i en e-mail samme dag, at faktureringen lå under det faktiske tidsforbrug og havde været i overensstemmelse med gældende vilkår. Hvis [klager] ønskede, at advokatfirmaet skulle fortsætte arbejdet med sagen, skulle [klager] overføre et depot på 30.000 kr. samme dag. Hvis han ikke kunne acceptere dette, ville de udtræde af sagen og sende faktura på deres resttilgodehavende.

Den 18. november 2015 sendte [advokatvirksomhed A] faktura 45318 med et salær på

21.000 kr. ekskl. moms til [klager]. Salæret var "Vort salær for arbejde med sagen fra 1. oktober 2015 [...] efter medgået tid" og var endelig afregning af sagen. Fakturaen indeholdt en opregning af de foretagne sagsskridt, men indeholdt ikke nogen opgørelse over den anvendte tid.

[Klager] skrev samme dag, at han ikke kunne anerkende honorarkravet.

Den 24. november 2015 satte Styrelsen for Patientsikkerhed [klager]s faglige virke under skærpet tilsyn og meddelte ham påbud om at føre sine journaler i henhold til bekendtgørelse nr. 3 af 2. januar 2013 om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler.

I en e-mail den 6. december 2015 til advokat [B] bad [klager] på ny om udspecificerede timeregnskaber for både faktura 45280 og faktura 45318 og delt op i advokattidsforbrug og sekretær tidsforbrug.

I en udførlig klageskrivelse af 1. december 2015 til advokat [B] skrev [klager] blandt andet, at han flere gange havde bedt om timeregnskaber uden at få nogen, hvorfor han måtte konkludere, at der ikke eksisterede nogen. Han havde brug for

dem, da han mente, at de fakturerede timeforbrug var ekstremt højt og ikke stemte med det udførte arbejde.

[Advokatvirksomhed A] har i forbindelse med klagesagen sendt Advokatnævnet, ikke et egentligt time- sagsregnskab, men en gennemgang af arbejdet med sagen. I oversigten konkluderes, at der i september 2015 er udført 30 timers forceret og 2 timer 20 minutters almindeligt arbejde og i oktober 2015 10 timers almindeligt arbejde. Septembers arbejde er faktureret med faktura 45280, hvis salærkrav på 72.000 kr. ekskl. moms alene modsvarer det forcerede tidsforbrug. Oktobers arbejde er faktureret med faktura 45318 på 21.000 kr. ekskl. moms svarende til 10 timer á timetaktsten på 2.100 kr.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Adfærdsklagen

[Klager] har påstået, at advokat [A] fra [advokatvirksomhed A] har tilsidesat god advokatskik

1. ved at have udfærdiget et mangelfuldt høringssvar af 25. september 2016 til Sundheds- styrelsen,
2. ved at være udeblevet fra et formøde den oktober 2016 og være kommet for sent til mødet med Sundhedsstyrelsen samme dag,
3. ved ikke at have overholdt den indgåede honoraraftale,
4. ved trods flere anmodninger ikke at have fremvist dokumentation for tidsforbruget,
5. ved at have oplyst et større tidsforbrug, end det udførte arbejde,
6. ved i faktura 45280 og faktura 45318 at have anført arbejde, som var oppustet, og arbejde, som ikke var udført.

Til støtte for sin påstand har [klager] bl.a. anført:

1. Mangelfuldt høringssvar:

Høringssvaret af 25. september 2015 var mangelfuldt i flere henseender. Advokat [A] påpegede, at Sundhedsstyrelsen havde overtrådt persondataloven, men fulgte det ikke op med en konklusion. Advokaten benyttede en sag fra Patientombuddet til

at imødegå Sundhedsstyrelsens kritik af [klager]s journalføring, selvom den pågældende sag indholdsmæssigt lå langt fra det kritiserede, og selvom Sundhedsstyrelsen står over Patientombuddet og ikke er bundet af dets praksis. Sundhedsstyrelsen støttede sin kritik på bekendtgørelse nr. 3 af 2. januar 2013 (om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler), men advokat [A] kom kun helt overfladisk ind på bekendtgørelsen, selvom denne er meget generel og åbner for mange fortolkningsmuligheder. Han borede heller ikke i, at Sundhedsstyrelsen havde fravalgt at lave en vejledning. Advokat [A] gik heller ikke nærmere ind i, at Sundhedsstyrelsen må siges at have "afhørt" [klager] på mødet den 5. maj 2015, idet styrelsen forinden havde politianmeldt ham og havde samarbejdet om politiets efterforskning, ligesom forhørslederen på mødet, overtandlæge [Y], også havde stået bag politianmeldelsen. I stedet lod advokat [A] sig nøje med styrelsens afvisning af, at der havde været tale om en afhøring.

Den ringe kvalitet af advokat [A]s høringssvar fremgår klart af Sundhedsstyrelsens bemærkning i referatet fra mødet den 21. oktober 2015 om, at "Høringssvaret fra advokat [A] kunne give anledning til mistanke om, at man ikke havde forståelse for vigtigheden af at føre korrekt journal". Denne bortdømmning af advokat [A]s arbejde viser med al tydelighed, at advokat [A] havde misforstået opgaven, og at arbejdet var af meget ringe kvalitet. Resultatet af høringssvaret er, at [klager] stod dårligere tilbage, end hvis der ikke havde været svaret.

2. Møde før og i Sundhedsstyrelsen:

Advokat [A] udeblev den 21. oktober 2015 fra formødet med [klager] og kom for sent til selve mødet, således at [klager] måtte begynde mødet alene mod 6 modstandere, hvilket var en ekstremt dårlig start. Det forsinkede fremmøde havde betydning, hvilket kunne ses på advokat [A]s dårlige præstation til mødet.

3. Ikke overholdt honoraraftalen:

Under [klager] samtale med advokat [A] den 3. september 2015 krævede advokaten forudbetaling af 20.000 kr. og sagde, at han på forhånd ville oplyse, hvis der krævedes ekstra honorar. Indbetalingerne ville derfor til enhver tid være dækkende for forbruget. Samme dag sendte advokat [A] advokatfirmaets standardvilkår, hvoraf fremgik, at beløbsgrænsen ikke var bindende i visse særlige tilfælde. I så fald ville der blive rettet henvendelse til klienten. Da advokat [A] havde modtaget sagens omfattende akter, krævede han yderligere 15.000 kr. og 10.000

kr., altså i alt 45.000 kr. Han sagde på intet tidspunkt noget om, at dette kun var en delbetaling. Den 15. oktober 2015 sendte advokat

- en regning på yderligere 000 kr. for september måned uden nogen forklaring.

Advokat [A] har ikke sagt eller skrevet noget, der fraveg den ovenstående beløbsgrænse og standardvilkårene. Advokat [B]s påstand om, at der ikke var nogen beløbsgrænse, er i modstrid med standardvilkårene og med advokat [A]s e-mails af 3., 15., 21. og 24. september 2015, hvor kravene om betaling tydeligt henføres til sagens udvikling og dermed den aftalte beløbsgrænse.

Kravet den 15. oktober 2015 på 45.000 kr. yderligere fulgte ikke standardvilkårene og aftalen, da der ikke var rettet henvendelse til [klager], som standardvilkårene krævede. Opkrævningen var derfor uberettiget. Det samme gælder den senere faktura på 26.250 kr. for arbejdet fra 1. oktober 2015 og frem. Dette krav skulle være indeholdt i den oplyste beløbsgrænse på 45.000 kr.

4. Ikke dokumenteret tidsforbruget:

Advokat [A] har ikke sendt dokumentation for sit tidsforbrug, selvom [klager] den 16. oktober 2015, den 6. december 2015 og den 1. januar 2016 havde bedt om det. Han sendte kun den 16. oktober 2015 et ligegyldigt divisionsstykke, som intet dokumenterede. Det må på den baggrund konkluderes, at der ingen dokumentation foreligger.

5. og Oplyst for stort tidsforbrug og Faktureret for oppustet og ikke udført arbejde:

[Klager] har gennemgået sagen for september 2015, og det oplyste timeforbrug forekommer ekstremt højt i forhold til det udførte arbejde. Arbejdsbeskrivelserne i både faktura 45280 og faktura 45318 er oppustede og fulde af fejl, og ingen af dem kan

anerkendes. Også fra den 1. oktober 2015 og frem svarer det fakturerede timetal

ikke til det påståede forbrug, da der i perioden kun har været 2 møder, ingen advokatbreve og en meget begrænset mailkorrespondance.

I sammenhæng med det anførte har advokat [A] stærkt overdrevet størrelsen på materialet i sagen og omfanget af sit arbejde. Der var kun ca. 20 siders relevant materiale, mens resten var dataudskrifter og journalmateriale. Advokat [A] har reelt kun skrevet 13 sider af høringssvaret, mens resten kan tilskrives [klager].

Salærklagen

[EKSTRAHERET]

Indklagede:

Adfærdsklagen

Advokat [A] har påstået frifindelse og har til støtte herfor gjort gældende, at han ikke har overtrådt god advokatskik.

1. Mangelfuldt høringssvar:

Høringssvaret var ikke mangelfuldt, og Sundhedsstyrelsens referat kan ikke tages til indtægt for noget sådant. Bemærkningen i referatet om, at "Høringssvaret fra advokat

- kunne give anledning til mistanke om, at man ikke havde forståelse for vigtigheden af at "føre korrekt journal", er ikke konkretiseret, og det er ikke advokat [A]s erindring, at der på selve mødet fremkom en tilsvarende udtalelse. Men først og fremmest går bemærkningen ikke på advokat [A] forståelse, men på [klager]s. Det er [klager], som ifølge styrelsen savnede den fornødne forståelse for korrekt journalføring.

2. Møde før og i Sundhedsstyrelsen:

Advokat [A] er hverken udeblevet fra formøde eller kommet for sent til selve mødet. Advokat [A] deltog ubestrideligt i mødet, og det stemmer hverken med hans erindring eller akter i sagen, at han skulle være kommet for sent. Det er også noget, som [klager] først fremsætter i den senere korrespondance i tilknytning til hans krav om reduktion af honoraret for det allerede udførte arbejde.

I øvrigt er spørgsmålet uden betydning, da et eventuelt for sent fremmøde ikke kunne medføre retstab for [klager], idet Sundhedsstyrelsen er underlagt officialmaksimen,

saglighedsprincippet og proportionalitetsprincippet, hvorfor forsinket fremmøde af [klager]s repræsentant ikke kunne føre til en for [klager] skadelig afgørelse. En eventuel udeblivelse ville heller ikke være forbundet med processuel skadevirkning.

3. Ikke overholdt honoraraftalen:

Der var ikke angivet nogen beløbsgrænse, hverken i advokat [A]s e-mail af 3. september 2015, i de medsendte standardvilkår eller i øvrigt. Anmodninger om indbetaling af depot er ikke aftaler om beløbsgrænser. Og når der ingen beløbsgrænse var aftalt, var udgangspunktet ifølge standardvilkårene, at salæret skulle beregnes med udgangspunkt i medgået tid og på baggrund af de oplyste timetakster.

Salæret er faktureret i overensstemmelse hermed og altså med parternes aftale.

4. Ikke dokumenteret tidsforbruget:

[Klager] var fra fakturaernes beskrivelser bekendt med, hvilket arbejdsopgaver der var udført, og han fik oplyst, hvad det samlede tidsforbrug var i forhold til hver enkelt fakturas størrelse over arbejdsopgaverne. Supplerende har [advokatvirksomhed A] i forbindelse med klagesagen indsendt en specificeret tidsopgørelse.

Det er ikke pligtigt at udarbejde og fremsende dokumentation for tidsforbrug fordelt

på bestemte poster, som forsøges dikteret af den tidligere klient.

5. og 6. Oplyst for stort tidsforbrug og Faktureret for oppustet og ikke udført arbejde: Påstanden er ukorrekt og helt Faktisk har tidsforbruget på [klager]s sag været højere end, hvad der er faktureret for, og dette er meddelt [klager].

Salærklagen

[EKSTRAHERET]

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Adfærdsklagen

Efter retsplejelovens § 126, stk. 1, skal en advokat udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Bevisbyrden for, at en advokat har handlet i strid med god advokatskik, påhviler som udgangspunkt den, der påstår det.

1. Mangelfuldt høringssvar:

Ved gennemgang af sagen finder Advokatnævnet det ikke godtgjort, at advokat [A]s høringssvar til Sundhedsstyrelsen på [klager]s vegne har været mangelfuldt. Advokatnævnet bemærker i den forbindelse, at [klager] selv var stærkt involveret i udformningen af svaret. Den omstændighed, at [klager] i tilbageblik mener, svaret burde have været udformet anderledes, er ikke det samme som, at dette på forhånd var klart, endsige at svaret var mangelfuldt. Desuden var det hensigten, at svaret skulle have været suppleret med en opfølgende svar.

Sundhedsstyrelsens bemærkning i mødereferatet fra den 21. oktober 2016, om at

"Høringssvaret fra advokat [A] kunne give anledning til mistanke om, at man ikke havde forståelse for vigtigheden af at føre korrekt journal" kan efter Advokatnævnets vurdering ikke tages til indtægt for, at advokat [A]s høringssvar efter styrelsens opfattelse var advokatmæssigt mangelfuldt.

Endelig bemærkes, at den omstændighed, at [klager] ikke fik det resultat ud af mødet, han ønskede, ikke i sig selv er udtryk for en advokatmæssigt dårlig indsats.

2. Møde før og i Sundhedsstyrelsen:

Det fremgår, at der på advokat [A]s foranledning blev afholdt et egentligt "formøde" med [klager] den 16. oktober 2015. Den 19. oktober 2015 foreslog advokat [A] [klager] at mødes på Sundhedsstyrelsens adresse den 21. oktober kl. 9.55, d.v.s. 5 minutter før mødet med styrelsen. Selvom dette naturligvis kunne benyttes til et par sidste øjeblikks bemærkninger, kan det ikke have været hensigten, at det skulle være et "formøde" af væsentlig betydning for mødet i styrelsen. Det må på den baggrund anses som en uvæsentlig fejl, hvis advokat [A] har forsømt dette "formøde".

[Klager] og advokat [A] forklarer modsat med hensyn til, om advokat [A] kom for sent til mødet med Sundhedsstyrelsen. I Sundhedsstyrelsens mødereferat står intet om for

sent fremmøde. Advokat [A] nævnes som mødedeltager, og af referatet fremgår om mødets start, at mødelederen, overtandlæge [Y], *indledningsvis* spurgte, om advokaten var oplyst om alt, der var foregået forud for den faglige sag, hvilket [klager] bekræftede. Det kan på den baggrund ikke anses for godtgjort alene ved [klager]s uimodsagte bemærkning i e-mail af 1. november 2015, at advokat [A] kom for sent til mødet.

Samlet finder Advokatnævnet det ikke godtgjort, at advokat [A] i denne forbindelse har handlet i strid med god advokatskik.

3. Ikke overholdt honoraraftalen:

Spørgsmålet vedrører salærklagen og behandles nedenfor i den forbindelse.

4. Ikke dokumenteret tidsforbruget:

Der stilles i praksis ikke krav om, at en advokat skal føre et egentligt time-

/sagsregnskab, men advokaten skal kunne redegøre for dato, sagsbehandler, tidsforbrug og sagsekspeditioner og skal på forlangende udarbejde en specifikation herfor, så klienten kan vurdere advokatens afregning.

Advokat [A] har ikke levet op til dette, idet selve fakturaerne nok indeholdt en forholdsvis fyldig opregning af sagsekspeditionerne, men intet anførte om tidsforbruget, og idet han, da [klager] bad om timeregnskab, kun sendte ham en opgørelse over det samlede tidsforbrug vedrørende de enkelte fakturaer.

I forbindelse med Advokatnævnets behandling af klagesagen har [advokatvirksomhed A] sendt nævnet en mere detaljeret opgørelse, men stadig uden specifikation på datoer af sagsbehandlingsskridt og tidsforbrug.

Ved ikke at have sendt [klager] fyldestgørende specifikation for tidsforbruget, da han bad om det, har advokat [A] handlet i strid med god advokatskik.

At Advokatnævnet efter modtagelse af [advokatvirksomhed A]s mere detaljerede tidsopgørelse også uden den anførte specifikationsgrad konkret har ment at kunne vurdere tidsforbruget og regningerne, ændrer ikke på klientens krav på en fyldestgørende specifikation.

5. og Oplyst for stort tidsforbrug og Faktureret for oppustet og ikke udført arbejde:

Hvor meget arbejde en advokat kan og bør lægge i en sag afhænger af sagens karakter og betydning, materialets omfang og kompleksitet, advokatens viden om

sagsområdet samt ikke mindst advokaten konkrete vurdering i samarbejde med klienten.

[Klager]s sag var ganske kompleks og krævede stilling til en betydelig mængde kritikpunkter vedrørende behandlingen af 8 af hans patienter, og det kan ikke kritiseres at advokat [A] vurderede, at det var nødvendigt, at han foretog en grundig gennemgang og bearbejdning af hele sagen. Denne vurdering har også fra starten været klart for [klager], som det fremgår af hans og advokat [A]s ganske langvarige møde den 17. september 2015, det materiale til besvarelse, som advokat [A] rekvirerede fra [klager], og de udkast til høringssvar, advokat [A] sendte til [klager] og bad ham tage stilling til – alt sammen uden at det er oplyst, at [klager] gjorde indsigelse før efter mødet med Sundhedsstyrelsen den 21. oktober 2015.

På den anførte baggrund og efter gennemgang af sagen finder Advokatnævnet det ikke godtgjort, at det arbejde, som advokat [A] har oplyst om, ikke er udført eller har været "oppustet". I den forbindelse bemærkes, at Advokatnævnet ikke har fundet grundlag for at betvivle advokat [A]s tidsopgørelse.

Sammenfattende finder Advokatnævnet, at advokat [A] har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, ved ikke på anmodning at have sendt [klager] fyldestgørende opgørelse over sit tidsforbrug med angivelse af dato, sagsbehandlingsskridt og tidsforbrug.

Advokatnævnet pålægger på denne baggrund advokat [A] en bøde på 10.000 kr. i medfør af retsplejelovens § 147, stk. 1.

Advokat [A] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

I øvrigt frifindes advokat [A], jf. retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

Salærklagerne

[EKSTRAHERET]

Det opkrævede salær kan på denne baggrund ikke anses for urimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet godkender derfor salæret.

Herefter bestemmes:

Advokat [A] pålægges en bøde til statskassen på 10.000 kr. Klagen over advokat [A]s salær afvises.

[Advokatvirksomhed A]s salær **[EKSTRAHERET]** godkendes.

På nævnets vegne

Mikael Sjöberg